

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Így e Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés“ szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendőek.

A gőg, mint társadalmi baj

Diplomás urak, agyas doktorok szeltemben a társadalmi corrupczio kúráját experimentálják. Nagyobb lelkiismeretesség, szeplőtlenebb igazságszolgáltatás, pontosabb kötelességteljesítés rebesgetésével válnak aztán a beteges kornak jobbulást szerezni.

A jántor tépelés közén persze mindig kívül esik, hogy a társadalmat a convulsiok közepette a kereszténység szellemé által az egyes emberekben kellene megújítani, — a zilált állapotokat, a szédelgéseket az egyéni éleiben megszüntetni, — a jobb idöket, boldogabb jövőt kinél-kinél külön beállítani, és pedig egészen könnyen és egyszerűen. Annak neve s erejében, ki a szívek s vesék ura, s bir is velük.

Parlagon hagyott szív, giz-gazzal benőtt lelkiismeret, gonosz szándék, rossz szellem az egyesek életének szokott a társadalomban hü árnyéka lenni; nem a társadalmat a megromlott, mi vagyunk benne ilyenek, s csak általunk, velünk s bennünk satynul a társadalom is, — a mint a társadalom nem önmagunkon kívül álló elvont valami, hanem mi benne élünk s vagyunk annyira, hogy mindnyája privát életének összerü megtestesítője ő.

Az álarcznak s ámitásnak tehát, mely alatt az egyedi emberek az erkölcs, jellem és becsületesség példányképei kívánnak lenni, legalább itt helye nincs, hogy a társadalmat kürtölhessék rosznak s boldogtalannak. Az egyéni embert emelték fel gyengeségeiből mindig a keresztény elvek s így lett a társadalom is más.

Nem különben vagyunk e helytt a gőggel.

A hányavetiség s önhittség, mely a kort jellemzi, az emberek szellemében lakozik. S ha századunk mögött az elmúltak úgy tünnek fel, mint a sötétbe visszavonulni kényszerült, szerény testvérek, oka ennek nem az, hogy akkoriban nem ismerték volna a gőgöt, mert tünetei nyilvánultak, hanem hogy nem mételeyezte oly általánosán meg a szelle-

meket, s az üresség sem vala oly nagy, mely az emberekben — kaoul szerint — oly anyaggá válhatott volna, hogy mint manapság, őket felfujja.

„Ut quid diligitis vanitatem et quaeritis mendacium?“ azaz az oly divatos „alázatos szolgálja, „legkisebb fia,“ „az untherthänigster, ergebnster Diener,“ a dévoué et très affectionné“ mögött miért annyi hazugság és képmutatás? — Születés, rang, vagyon, zseni s tudomány így toladoknak álnok módon előtérbe, s vonják életironiájok körébe a „contentio propriae excellentiae“-t.

Az áleredetü születési gőg, máskép dőre arisztokrata gőg a legkiállhatlanabb. Elötte lelki s testi előny alacsony sorssal társulva, elhomályosul, — minden csak a nemesség, melylyel szemben az egyszerű józan nép aligha más, mint nemesi lovak, kutyák vagy ökrök. Cél s eszköz: de a cél mindig ő, az eszköz pedig az a ki nem olyan mint ő, tudvalevőleg a bárónál kezdődvén az ember. — Biz hány öntudatos, fönkelt szellem, ki hazája s embertársa érdekében a legüdvösebb terveket foganatosíthatta volna, kénytelenült használatlan leáldozni, mert a nagyok lelketlen gőgje nem derite munkáira világot s áldást.

Pedig érdemek emelik az embert s társadalmat egyaránt. Nemesi és polgári vér közt ugyanis in ultima analysi semmi a különbség, vagy legföllebb az, hogy ez utóbbi sok esetben tisztább szokott lenni: de az érdem a nemességnek próbaköve, és határozó sem elő akkor is, midőn nemesi leveleinket molyos ivadékok kapják kézre; nem érdem a nagy név, önérdem nélkül zérus, mely előtt nincsen jelző, s haszontalan magamagának, haszontalan a társadalomnak.

Nincs szédelgés, hol nincs gőg. S így a ma elharapozott társadalmi nyomorúságoknak is az arisztokrata gőg, a messalliance egyik kárhuzatos táplálója. Ha mások az arisztokraták, mindjárt mások az emberek is; ha mások ott is, hol nem kívánnak arisztokratácul tünni, nem gőgösek arra is, hogy ők nem gőgösek, — akkor hely-

re áll részben a társadalmi bizalom, s testvéreleg karöltve végzendi mindnyája a jobb idők eléidézéséhez az áldásos szép munkát.

Kelendőbb a pénzgőg. Az aristokrata göggel mindig párosul egy kis szellem, legalább finomabb szokás és életmód, meg az idők is elmúltak a mikor udvari emberek „taktika“ alatt a taktust értelmenyeyzték. — — de a pénzgőg? Ezt semmi, csak a pénzes-zseb duzzasztja, s minden másnál csunyább, gyűlöletesebb, nyomasztóbb és nevetségesebb is. — A régiek négy elemet ismertek; nekünk, ha nem ismernénk többet, ismerni kellene okvetlenül egy ötödiket, az istenadta pénzt, mely nélkül a többi semmit sem ér. Nem is azt kérdik már, kicsoda-micsoda ez az ember? hanem „hány ezer a zsebében?“ következőleg ha 10,000 frtot, vagy 20,000 frtot levonsz valakiből, annak az embernek magának semmi értéke nincs. — Pénz a társadalom lelke és olaja, kenő még az államgépek rugóit s kerekait is, és tartja tevékenységben.

Hová sülyedt e gög által a társadalom, Israel gyermekei iránti oly otromba lelkendezésünk mutatja meg, ezek már az aranyborjuban a pénzt imádták. S az az anglus is, ki a pénz szemkápraztató álarcza alatt a kültöldre vetődött, hogy Lorddá torzuljon, s ki egy londoni bárdolatlan commisvoyageur-nél sokszor aligha egyébe.

„Geld regiert die Welt, Gut macht Muth oft Uebermuth, und Armuth ist arm am Mut,“ mondja a német, — és „virtus post nummos,“ „quid enim salvis infamia nummis“ a latin, — a magyar pedig „pénz beszél, kutya ugat.“

Kimondva mindegyik által, mennyiben jellemzi a társadalom értékét a pénzgőg. — Pénz, vagyon után kik bomladoznak, barátjai még azoknak is, kiknek sok a bűnök, fertelmes az életök, de sok a pénzüök is s dusak. Az élet praxisa ezeknél a hüvelyk s mutatóujjal számít, mert „pénz beszél,“ erkölcs, érdem pedig nem jó bele a mérlegbe.

A tudományos gög, az a zseniális ugynevezett filozofikus pöffeszkedés még a legmegbocsáthatóbb. Hozzá, miát maga a zseni, még ritka is. A hol mégis találkozik, ott olykép valósul, hogy a dolgoknak rendjét, az emberek célját saját szerüleg itéli meg, ostobának nézi az egész világot, becsmérli a meglevő intézményeket, a közügyektől visszavonul, közönyös az emberek becsülete s tömjenezése iránt, ömfejü, szeszélyes, nyilt és őszinte annyira, hogy a mai időknek nem is tetszik.

A kiváltságolt szellemnek gögje előtt mindig meghajlunk, mert gögje is fényt derít, de egészen más valami a manapsági tudományos gög. — Ma legtöbb az olyan „tudós,“ ki tollal kezében az irodalom harcmezéjén szeretne küzdeni, ha volna — ha volna akarattja s fizikai ideje hozzá; kevesen vannak, kik alapos készütség jussán kérkedhetnének a tudósok seregében, kevesebben, kik felvilágosodottak is, és legkevesebben a zseni, a teremtó s alkotó szellem. — A való nagy s szép szellemnek, a zseniék gögje nem formál igényt mire sem, s ezért türhető, de

az ugynevezett „tudósok“ gögje példátlan hehezgesssel majd a világot kívánja tanítmányaik özönöbe belevesziteni, mindmegannyi sophista, majd mint valami komor, szótlan brahminus elfordul az egész világtól, mert nem talál bölcseségire méltónak senkít sem.

Miért is kifolyása napjainkban e gögnek az a sok észrevehető ostobaság, mely hagyomány, józan ész, Isten s emberek elleni legkönyelmübb merényletektől nem ijedt vissza — és nem is alapít már arra a mit józanul rég megtettek az emberek, hanem a mit hirhedt társadalomfejlesztő jelszavukkal még mindig megteendők azon fejletlenek, kik még az elégületenség s eddig nem i mert szellemzabandonczság árán kövdulnak éretlenségüknek tudományos becsülest.

Ime a társadalmi bajok forrása a gögben. Pedig csak a főbb osztályokat figyeltük meg, s nem is láttuk az embereket végig, de így is a társadalmi ziláltság okozóiként azok tűnnek fel, kik életlakodva számitanak az összeségnek, mint együgyünek, hiszékenységre, gyöväörüséggel üzik az ámitást, hiuságuktól a szédelgést nem választhatva el; — és valósul a mondás „mundus vult decipi, ergo decipiatur.“

Szuchy.

Jegyzökönyv:

mely velveterett a maros-espereskerületi papságnak Hódosegyhez községben 1885. évi október 26-ik napján nagyságos Kovács Ferencz apát főesperes-plebános elnöklere alatt megtartott őszi koronagyülése alkalmából.

A tagok a kütözött időben az iskola helyiségébe összegyülekezvén, elnök a gyülest üdvözli és egy buzdító szózatban a papság magasztos kötelmeit élénk színekben festi le. Ajánlja, hogy szent hivatásuk teljesítésében az egymás — és a hívek iránti szeretet legyen vezérelvök; mert ilyen vezérelv mellett nem leend nehéz pásztorkodni még ott is, hol a vallástalanság uralomra jutott. Igaz, hogy ezen vezérelv mellett is, minthogy ezt a világ gyakorta félremagyarázza, nem egyszer fognak nehézségre találni, de lelkesitse az a tudat, hogy Krisztus, kinek halhatatlan igazságait hirdetik, és az apostolok is száz meg száz fenyegetésnek, megvetetésnek, üldöztesnek, sőt a legnagyobb szenvedésnek valának kiteve, míg az igazság diadalra juthatott. Az ő szerepökre vállalkoztunk mi is, midön az örök Ige szolgálatába léptünk. Ez a tudat lelkesítsen tehát minden lelkipasztort még akkor is, ha az általa elhintett mag az ut szélére, vagy éppen a tövisék közé is hullna; mert a fogékony talajba hullott mag kifejlödése után meghozza a kárpótást azért is, mely mielőbb csirázásnak indult volna, elszáradott, vagy a tövisék által elfojtatott. — E lelkes szózatot hosszas éljenzés követte, a mely után a tanácskozás tárgyaira tért a gyülest. Tárgy: 1. Elnök ur indítványára, minthogy a kerületi papságnak felsőbb helyről kinevezett jeyzöje nincs, Bodó Adám paptanáer ezen tisztt elvállalására fölkéretik. Bodó Adám a jeyzöi teendöket szives köszönettel magára vállalja. 2. Olvastatik

a kerületi papságnak 1884. évi november 10-én Maros-Vásárhelyt tartott utolsó koronagyűlése alkalmából fivett jegyzőkönyv és ezzel kapcsolatosan a Főpásztor ur Ő Excellentiájának nevezett jegyzőkönyvünkre vonatkozó 3885. sz. 1884. keltezett kegyes leirata, melyben a gyűlés határozatait részint megerősíti, részint módosítja tudomás és ahhoz tartás végett. 3.) Miután Főpásztor ur Ő Excellentiája főnnebb idézett számú kegyes leiratában a múlt évben általunk oda fölterjesztett „Magtári Alapszabályok“-at helybenhagyni és megerősíteni méltóztatott: elnök ur intérványozza azoknak kinyomtatását és a hívek között való elterjesztését. Ajánlja egyszersmind, hogy ezen „Magtári Alapszabályok“-hoz csatoltassék hozzá Száva Farkas gymn. tanárnak a takarékmagtárak ismertetéséről szóló értekezése, mely a maroskerületbeli róm. kath. néptanítók egyesületének alapszabályaival együttesen már ki volt nyomtatva. Határoztatik, hogy a „Magtári Alapszabályok“ Száva Farkas említett értekezésével együtt mintegy 1000—1500 példányban nyomtatásnak ki, a Főpásztor ur Ő Excellentiája pedig fiui hódolattal keressék meg a nyomdai költségeknek a nagyobb templomok kasszáiból való fedeztetése iránt. 4.) Elnök ur fölkeri a lelkészeket, hogy a kiknek parokhiáiban még nem létezik takarékmagtár, azok a „Magtári Alapszabályok“ megjelenése után azonnal lássanak annak megalapításához. — A lelkészkezdő papság ahhoz tartja magát. — 5.) Elnök ur tudomására hozza a gyűlésnek, hogy a Főpásztor ur Ő Excellentiája a templomok számadásainak és a havi relatióknak pontosabb fölterjesztése ügyében hozzá egy leíratot méltóztatott küldeni; de ő e leírat követelményeinek csakis úgy tud eleget tenni, ha a lelkészek is amaz iratok pontos beküldésével neki segédkeznek nyujtanak. 6.) Szóba jön az is, hogy a templomok pénztárainak kezelésénél némely községben a megyebíró a lelkész közreműködése nélkül egyedül szerepel, holott némelyik irni sem tud; azonfelül, hogy a Nyugtatványokról a törvény által előírt bélyeg sokszor hiányzik s azért a számadásokat a püspöki hivatal nem egyszer visszaküldi. — Határoztatik, hogy a lelkészek a püspöki rendelet értelmében a megyebíróval együttesen kezeljék a templomok pénzeit, együttesen készítsék a számadásokat és a Nyugtatványokat a kellő bélyegekkel ellátni tartásuk kötelességöknek. 7.) Tanácskozás tárgyává tetetik az is, hogy miután a tanító-egyesület pénztárosának a tagsági díjak beszedése és gyűjtése annyira kellemeletenséget okozott, miképen lehetne ezen segíteni? A gyűlés kimondja, hogy azon tanítóktól, kik püspöki segélyben részesülnek, vegye föl ezen segélyből az eszperes, azoktól, kiknek ilyen segély nem adatik, jó alkalom adtán a lelkészek. 8.) Elnök ur megdicséri a papság azon erélyét, melynélfogva a tanfelügyelői rendeletének értelmében szeptember első napjaiban beállították az iskolát, és sarkában vannak a szülőknak is, hogy gyermekeik pontos iskoláztatását lelkiükön hordozzák. Kéri a lelkészkezdő papságot, hogy a mulasztásokat ezután is esetről esetre jelentsék be a tanfelügyelőnek, ki aztán a szolgabíró utján megteszi a törvényes lépéseket. Tudomásul. — 9.) Tárgyalatik a faiskolák beállítása és kezelése a ministeri és püspöki rendeletek értelmében. A gyűlés kimondja, hogy a hol még faiskola nincs beállit-

va, de annak számára helyiség van kiszakítva; ott a beállitást azonnal eszközölni kell; a hol pedig még helyiség nincs kijelölve, ott igyekezzenek a közigazgatási bizottság közbejöttével a helyiség kijelölését mihamarabb megejteni és így faiskolát létesíteni, a faiskolának pedig kezelője legyen a tanító a nagyobb tanulókkal együttesen, kik saját érdekükben örömet segédkeznek neki. 10.) Elnök ur kéri a gyűlés tagjait, hogy az általa már közzétett tanfelügyelői rendelet értelmében a tanítók között történt változásokat a tanfelügyelőnek bejelenteni el ne mulasztásák. Ahhoz tartás végett tudomásul szolgál. 11.) Elnök konstatálja, hogy Deák Lajos, marostordai tanfelügyelő ur szives közreműködése utján a jordanfalvi iskola 19 frt, a selyei 21 frt, a szászrégeni 11 frt, a hodosi 30 frt, az ehedi 22 frt, a köszvényesi 13 frt értékű taneszközökben részesült az állam részéről. A gyűlés Deák Lajosnak, Marostorda lelkes tanfelügyelőjének e nemes munkásságát igazi elismeréssel és hálás köszönettel veszi tudomásul. 12.) Máthé József, kaáli lelkész kéri a gyűlést, hogy találja módot és eszközöket, melyeknek segítségével a nép között nagyon is lábra kapott káromkodást és az Ur ünnepeinek szolgái munkával való megszenteltetését akadályozni, megszüntetni és így a haldokló keresztény hitélet föllevenítését eszközölni lehetne. A gyűlés a Főpásztor ur Ő Excellentiájának 3885—1884. sz. a. hozzánk intézett kegyes leiratát veszi irányadóul, — a hol az 5.) pont alatt az mondatik, hogy — „jól elkészülve lépjenek a lelkészek a szöszékre, beszéljenek a néphez Isten fönnsége, — mindenhatóságáról, jóságáról hatályosan, erélylyel és apostoli hévvel; mutassák ki élénken a káromkodási bűn iszonyúságát, undokságát, fessék le eleven színekben a vallási közönyösség rossz következtéseit; honosítsanak vallási rózsafüzér, — apostoli ima-egyleteket, mindenben pedig mutassanak a lelkészek és tanítók jó példát, szavaikban, tetteikben; és a hitélet megújul, recedent vetera, nova fient omnia.“ 13. Bálint Gerő, görgény-szenimrei plébános indítványozza a „Szent Család Naptára“-nak a nép között való elterjesztését. A papság minthogy a nép úgy is szereti leginkább a Naptárt olvasni, s minthogy nevezett Naptár tartalmánál és keleténél fogva is (a mennyiben az 1886-ik évre szóló kiadványából 1885. október 25-ikéig 20 ezer példány fogyott el) örvendetes jelenségnek bizonyult: ama Naptár terjesztését kötelességnek fogja ismerni.

Több tárgy nem lévén, elnöklő Apát-főesperes ur a megjelent tagoknak fáradságaikért szives köszönetét nyilvánítja s a gyűlést az Ur nevében bezárja

Kelt m. f.

Kovács Ferencz s. k.
kerül. főesperes.

Bodó Ádám s. k.
jegyző.

TÁRCZA.

A BORBÁNDI SÁRKÁNY.

Ompoly vize kurta patak,
Négy mérföldre alig halad;
De a hegyről — megáradván —
Szörnyeket hoz olykor hátán,

„Huzzad félre a harangot,
Verd a dobon a vészhangot!
Igy kiáltnak egykor éjjel,
Borbánd szűk utczáin szélyel.

„Ni a sárkány ott a vízben,
Tüzet szor, láng van szemében,
Rajta, öljük meg ízében,
Máskép kárt tesz még a népben!”

Gyül a falu: egyik vágja,
Más villával rohan rája,
Addig szurják, ütik, verik;
Míg kezök alatt elesik.

Nagy kötéllel partra vonják . . .
„Hisz ez fa!” pirulva mondják.
Reves volt a fűzfa s fénylett:
A borbándi sárkány így lett.

Tenge.

Szemelvények

Pater Vitusnak Dorgó K.-hoz irt leveleiből.

Közli: **K.-Gyárfás.**

(VIII. folytatás.)

P. Vitusnak 22 — 28-adikig terjedő levelei közül csak a 26, 27 és 28-ik érdemelnek tüzetesebb méltatást. Ez utóbbiak közül az első költői levél D.-hoz. Első részében a világ hiúságát ostromolja; majd áttér a megelégedés érényének méltatására, míg levele vége felé a barátságot énekli. E levél élére tett bizonyos kaligrafikus vonások azt sejtetik, hogy az Egyházi és Iskolai Lapok főszerkesztője — dr. Eltes K. által felhasználva lett volna „Dorgó Károlynak, Tur, apr. 1. 1845.” — cím alatt. De jelen szemelvényezésnek czélja levén ezen levelekből a lehetőségig egy kompakt és teljes hűngészetet tárni a t. olvasó elé: nem tehetem, hogy Vitus bátyánknak Dorgóhoz intézett ezen levelét (olvasóim mulattatása végett is) ne közöljem. Tán itt is állhat: bis repetita valent. Tehát:

DORGÓ K.-nak.

Tur, 1846. apr. 1,

Ha még élek emlékében
S van még helyem jó szívében:
Istenem! beh örvendek.
Nem adnám minden kincséért,
Név, hir, fényért, a melyekért
Dühödnek a főrendek.

Mi a világ méltósága?
A nagyoknak urasága?
Arany meg egy kis ezüst.
Mi egy főrang tündér képe?
Melynek bókol a föld népe.
Nem egyéb csak párafüst!

Főfájásod el nem veszi
Azért, hogy a nép felteszi
A koronát fejedre;
Köhögésed el nem űzi,
Bár a király maga tüzi
Az érdemjelt melledre.

Körömmérged ha fáj s éget,
Ott lehet enyhülés végett
A gyémántos karika;
Mert azt tudd meg, ha van eszed,
Bár porcellán tálba teszed:
Mindig csip a paprika.

Fektethetjük arany ágyba
Hattyutollal tömött lányb»,
Kit egyszer a hideg ráz;
N m gyógyítja a se, e se
A nyugalom mind csak mese
Míg gyötri a kínos láz.

Biz'a mind csak fényes kéreg,
Ha ott is nő a gond-féreg,
És koránt sem igaz jó,
S ha nincs hozzá vidor kedély
Es jó ízű tréfás nedély
Mind csak hiába való.

* * *

Bizony bizony mondom nektek;
Csak jégre irt szavaknak
Lehet nézni küfényüket
A nagy zászlós uraknak:
Hideg vette érzéktelen
A Metternich nyakán is,
Csak úgy függne lélektelen
Egy kopott ház falán is,
Hej barátim! az igaz jó
Benn a szívben lakozik,
Fél ivet betöltő czimmel,
Szalaggal nem osztozik.

Ki nevetem, nem irigylem
A világnak mindenét,
Ha jó kedvvel danolhatok
Károlyomnak egy zenét,
A ki ha jó csetnekivel
A pipámat megtölti,
S rám mosolyog, az égi kéz
Szent érzelmét felkelti,
Zeng aztán a gyurka dudás
Zeng a többi bohó dal,
S kaczagtunkban szinte reped
Mind jobb, mind a bal ódal.
„Egyik utcán rózsa terem” —
Fujjuk a szt szálában
A missilis leveleken
Hahotázunk javában.
Barátság! te az egcknek
Asztaláról hult morzsa!

Egyéb földi fény melletted
 Mind csak káposzta torzsa,
 Ebből is lehet faragni
 Csillagot vagy keresztet
 S felfűzni egy pántlikára,
 Melyt egy bogár eresztett.
 Barátság! de csak azoknak
 Élvezlek én körében,
 Kiknek őszinteség jó kedv
 Lakik nemes szívében.
 A mogorva rejtettek közt
 Szép arczod nem láthatom,
 Ez az oka, hogy Károlyom
 Rég nem látrát siratom,
 Kit ha addig nézhetnek is,
 Míg süt a nap meleget,
 Még sem tudám azt mondani,
 Hogy : „láttam már eleget.“

Ezen versét egy humoros fordítással toldja meg,
 „Sapientia pauca t így magyarítva : Sárinak pálinka. Majd
 pedig ily intelmekkel zárja be levelét :

Sokkal közöld örömedet,
 Mindenkkel jó kedvedet,
 Kevéssel szenvedésedet,
 Választottakkal szívedet !

27-ik levelében Vitus neheztel Tilsch könyvkiadóra,
 hogy őt, mint Tur „hirneves papját“ a naptárban kinyo-
 matta. Szerénysége megsértését látja Tilsch eljárásában ;
 a dicséretet és hirnevességet elhárítja önszemélyéről így
 irván : „Turnak hirneves papja olvasására a szégyen s
 csekélységem öntudata úgy megpirított, hogy azóta mint
 az özvegy bagoly sötét barlangomban kutyogva, emberek
 elibe sem merek menni nehogy a sok csókák, szarkák
 verebek mint celebritásra vágyó obscurus baglyot, cserög
 csevegéssökkel kinevessenek. Még azeit mondja : „hirneves.“
 Én nem vagyok . . . A törpe Dávid nem tudott a nagy
 bolond Goliát tábori készületébea egyet is lépni ; biz én
 sem tudok ezen rám nem illő szerszámban, mint a turi
 gebék az üveges hintó előtt — ügetni.“ (1846. 8/XII.)

28-ik levelében (1847. 3 (III.) rövid bevezető cseve-
 gés után arról is, hogy Tilsch által fel lett szólítva oly
 beszédek készítésére, melyek mint valami szellemi om-
 nibusz, mindenféle felekezet által egyformán használhatók
 lennének. De ily felszólítás ellen tiltakozik, nem akarván
 vallási indifferentizmust terjeszteni. Ide vonatkozó szép
 sorai következők :

„Tilsch barátunk hozzám: valami egyházi beszédek
 táráról szóló nyomtatott ívet küldött oly felszólítással,
 hogy abban tisztultabb, korunk lelkéhez — talán — szel-
 leméhez — illesztendő s vallás különbség nélküli beszé-
 dek készüljenek. A cél szent magában, de egy igaz ka-
 tholikus pap jellemével. (kinek a közömbösség terjesztése
 a dogmáról nem derék ajánló levelet ad, hanem ha, neve
 kihagyásával) — nem egybeférhető. Én az említett pre-
 dikatori tárban, oly beszédeket, melyeket a tatár kán úgy
 mint a török szultán, a persa sah úgy mint a dalai láma,
 IX, Pius, úgy mint Viktoria tartalmára nézve meghallgat-
 hat — ha a nevemet ki nem veszi, írhatok : de a kor si-
 multabb szelleméhez (— hogy olykor-olykor a dogmát

s szorosabb morált, evangéliumi fegyitéket — mivel a
 pápa is jelen van — hogy ne említsek), írni nem tudok.
 Tudom azt, hogy a népet a morális beszédekkel nem de-
 moralizáljuk, de még e nem elég az üdvösségre, hanem,
 ha a Krisztus tanítványi s az anyaszentegyház buzgó
 hívei lenni akarunk, olykor-olykor a dogmát is — mi
 alapja a morálnak — elő kell vennünk. Én inkább akaro-
 k bigot maradni, mint a hitetlen tudósok számát szapo-
 ritani. — Servus lelkem! ne haragudjék a ki anyyala van,
 hogy annyit fecsegett szeretős tisztelő bátyja barátja :
 Vitus.“

— Folyt. köv. —

KISSEBB KÖZLEMÉNYEK

— XLVII. választmányi gyűlés tartatott 1885.
 október 24-én. Jelen voltak : Dr. Tódor J. alelnök, Szabó.
 I., Straubert Ö. Dr. Szuchy B. Dr. Veress F., Tamási A.
 Varga S. Butyka S. Fogarasi J., Dr. Cserni B. és Pál I.
 titkár.

1) A legközelebbi választmány, valamint az utolsó
 közgyűlés jegyzőkönyveinek szokott módon végbement
 hitelesítése tudomásul vétetik.

2) Tamási Aronnak helyettes titkári minőségben
 végzett fáradsalmiért a választmány részéről köszönet
 nyilvánítottatik.

3) Társulati titkár a közgyűlés jegyzőkönyve 2) pont-
 jának távollétében kelt azon záradéka ellen, mely szerint
 jövőre utasítatik, hogy jelentését a közgyűlés előtti vá-
 lasztmányi gyűlésnek mutassa be, siet a maga részéről
 óvást jeleníteni be, mert ezen utasítás sem hagyományra,
 sem alapszabályra nem támaszkodhatik s a titkári állásra
 sérelmes. — Tudomásul vétetik.

4. Alelnök jelenti, hogy „Julcsa, az elrablott lányka“
 című és „Dominus protector vitae meae, a quo trepidabo?“
 jeligés és dicsérettel koszoruzott pályá mű szerzője bele-
 egyezett, hogy a nevét reitő jeligés leveleke felbontassék.
 — Felbontatván, Vitus Mózes nyuitódi lelkész neve ol-
 vasatott fel, mire lelkes ügybuzgó tagtársunk élénken
 megéljenzetett ; a munka át tétet a szerkesztőséghez
 céljaira való felhasználás végett.

5) Alelnök mint főszerkesztő jelenti, hogy a köze-
 zelebbi status gyűlés alkalmából a „Közművelődés.“ből
 rendkívüli számok adattak ki, mely költségek fedezésére
 Püspök urunk ő nagyméltósága 30 frtot ajándékozott. —
 Hálas köszönettel fogadtatik.

6) Alelnök jelenti, hogy Excellentiája ezen fél évre
 is kiadta a közművelődés subventiójára ígért 400 frtnak
 félfévre eső részét a 200 frtot: mit az elnökség be utalt a
 pénztárba. — Hálas köszönettel vétetik tudomásul.

7.) A szám vizsgáló bizottság megteszi jelentését a
 pénztár állásáról a mint következik : Pénztári kimutatás.
 1885. január 1-től 1885. október 23-ig : összes bevétel :
 1679 frt 50 kr. összes kiadás . 1503 frt 78 kr. összes ma-
 radék 86 frt 79 kr. Az 1885-iki június hó 24-én tartott
 pénztári vizsgálat alkalmával volt a pénzmaradék : 205
 frt 2 kr. Azóta bejött : 1. Tagdíjak és előfizetésekből :
 152 frt. 62 kr. 2. Segély czim alatt : 230 frt. 3. Régi pá-
 lyadij czim alatt 2 frt. 4. Legelső köteleesség cz. füzetért

11 frt 5 kr. 5. Egy-két jó tanácsért 10 kr. 6. Címbalomhangokért 50 kr. összesen 601 frt 20 kr. Azóta kiadott: 1. A Közművelődés nyomtatásáért 380 frt 50 kr. 2. Újság bélyegekre 80 frt. 3. A szerkesztőségi helyiség és kellékeiért 30 frt. 4. Az expeditióért 24 frt. összesen 514 frt 50 kr. Bevetel 601 forint 20 krajczár. Kiadás 514 forint 50 krajczár, összesen pénzvagyron tehát 86 forint 70 kr. Tagdíjak és előfizetési hátralék van összesen körülbelül 1200 frt. A legelső kötelesség című füzetért (a szét küldött példányokért) van hátralék körülbelül 120 frt. összesen hátralék 1320 frt. — Tudomásul véteik.

8) Kapcsolatosan a pénztári jelentéssel ajánlat tétetik a hátralekösz felszólítására, mire elhatároztatik, hogy a hátraleköszoknak a lapban nyomtatott utalványlapok fognak székülétni, melyek szelvényeire rá jegyeztetik évenként a tartozás, hogy alkalma nyíljk mindenkinek kényelmesen róhatni le tartozását. A kik kiléptek, azoknak postai megbízás fog küldetni. A kik „A legelső kötelesség” árával tartoznak, azoknak a számlázott szelvényes utalványlapokhoz még külön felszólítás is fog mellékelteni.

9) Olvastaik Baka János csik-sz. mártoni kántor tanító levele arról, hogy ismeretes énekes könyvét alkalmas imákkal is megtoldva, annak „Örangyal” címet adott, felterjesztette megerősítés végett püspök ur ő nagyméltóságához és jóváhagyás esetére akadt is vállalkozó azt kiadni, s kéri, ha ily körülmények között is lenne-e hajlandó a társulat nevét czégül oda adni és hogyan?

Határoztuk: hogy míg ő Excellentiája a munkát le nem küldi, addig hozzá nem szólhatunk.

10. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéretnek Szabó I Straubert O. és Tamási A. tagtársak.

Straubert Ödön.

Pái I. titkár.

— **Szent Imre-ünnepély.** A gyulafehérvári r. kath. főnöveide ifjusága a magyar nemzet tündöklő csillaga irant kegyele ének kifejezéseül e hó 5-én a lelket emelő előszelő művészet válogatott darabjainak csinos előadásával lepte meg a jelen levő legkegyelmesebb Főpásztort, szeretett tanárait és a megjelent műkedvelőket; a nemzet ragyogó példája, Szent Imréje iránti tekintetből e napon tartvan a Sz. István főnöveldei önképző kör nyílt megnyitó-ülését.

A gyűlés kezdete előtt a helybeli Székesegyházban, nsgos Fabián Sándor kanonok gymnasiumi igazgató ur mutatta be a szent vérontás nélküli áldozatot; mely alatt az ifjuság Fogarasy János karnagy vezetése mellett vegyes karban énekelve lelkesülten dicsőítette a mindenek Alkotóját; mely annyira áthatotta a kedélyeket: hogy lehetetlen volt ily körülmények között a legmegfásultabb szívnek is érzéketlenül maradnia; — az isteni szolgálat után egy fél órával később kezdetét vette a következő műsorozatu gyűlés: 1. „Hymnus Sz. Imréhez.” Énekl: a vegyeskar. 2. Elnöki megnyitó beszéd, Tartja: Bardocz Gyula II. éves bölcsész. 3. „A Duna csevegései” előadja a növeldei zenekar. 4. Szerkesztői előszó, tartja: Veress Sándor II. éves bölcsész. 5. „Boldogság” Tompa Mihályól, szavalja: Molnár Dezső I. éves bölcsész. 6. „Tengeész-dal” énekl: a gyermekkar. 7. Alkalmi beszéd, tartja

Menyhárt Gáspár I. éves bölcsész. 8. Duett „A Czigány” nő” operából előadják: Kappa Ödön (I. hegedű), Pawlasz Ede (II. hegedű) IV. oszt. 9. „A Lantos” Arany Jánostól, szavalja Csia Oszkár I. éves bölcsész. 10. „Esti ima” Kreutzer „Eji szállás Granadában” cz. dalművéből, énekl: a férfikar. 11. „Mohos váromladékon” Tompa Mihálytól szavalja: Szentiványi Árpád II. éves bölcsész. 12. „Különféle táncok” előadják: Bardocz Gyula (I. hegedű), Kappa Ödön (II. hegedű).

Az ünnepély általában úgy folyt le, hogy abból mind a szív, mind az ész valóságos gyönyörtáplálékot nyerhetett. Daczára hogy általában nehezek voltak a darabok, szereplők törekedni látszottak művészi tökély tekintetében egymást tulszárnyalni, s valamint a csillagos ég egészben véve szép, de még is van annak fényesebb és kevésbé fényes csillagai: úgy a fellépétt ifjak között is korrektsége által magára vonta a figyelmet: Menyhárt Gáspár I. évi bölcsész a szentek tiszteletéről tartott hit és erkölcsstani tartalmas beszédjével; ügyesen lelkesíté pályatársait Veress Sándor II. éves bölcsész „munkára fel” szerkesztői előszavában; jól szavalt Szentiványi Árpád II. éves bölcsész is. A zene egyáltalában nagyszerűen sikerült; az énekekben a gyermekkar Bardocz Gy. II. éves bölcsész vezetése alatt a férfikart homályban hagyta.

Az ünnepély végén angyallelkű Főpásztorunk szívet megragadó velős vezéreszmékben lelkesíti az ifjuságot a nemzeti nyelv művelése, és az önképzés munkájára, s beszédje végén őket mint minden évben szokta most is fényesen megajándékozá. A főpásztori szavak elhangzása után „lelkesült éljenzés” tölté be az ünneplő muzsák falait!

Mi is eltávoztunk ez ünnep emlékét szent talizmánként vívén magunkkal; s itten pedig köszönetet és elismerést szavazunk az intézet tapintatos főigazgatója és aligazgatójának; de nem feledkezve meg Bardocz Gyula II. éves bölcsészről sem, ki ének- és zenébeni ügyessége által, melyet vezetése alkalmával bemutatott, szép reményekre jogosít fel minden műkedvelőt. Az Isten éltesse a nagyérdemű előjáróságot s az ifjakat!

IRODALOM.

— Megjelent: „**Szüz Mária virágos kertje.**” Vagy rövidebben „Mária-Kert.” Havi folyóirat a bold. Szüz tiszteletének ápolására. Szerkeszti Tóth Mike. 1885. 1. sz. Tartalma: Bevezető szó. — Mit akarunk? — Nagyaszonynak kegyhelyei hazánkban. (Esztergom.) — A virág és Mária. — Boldogasszony ünnepei. — Mária kertje. — Egy anya könyvei es imái. — Erényvirágok. — A bold. Szüz feltünőbb tisztelői. — I. Imádság, — Az irgalmasság anyja és a bünbánd ember. — A kiállítása ezen 40 lapra terjedő havi folyóiratnak oly diszes, hogy az ilyenmü külföldi vállalatokkal bátran versenyezhet, sőt sok tekintetben fölül is mulja azokat; irálva egyszerű s mégis élénk, nagyon ohajtandé, hogy ez a kis kert, melyben az erény virágai illatoznak, minden katolikus család körében ápolassék. — Ara egész évre csak 1 frt. Ismételtén ajánljuk.

— „**Jézus szentséges Szívének hírnöke.**“ Havi folyóirat az imapaostolság és Jézus szents. Szíve tisztelétének terjesztésére és ápolására. Szerkeszti Tóth Mike. 1885. 10. sz. Ara egész évre csak 1 frt 50 kr.

— „**Uj Magyar Sion.**“ Egyházirodalmi folyóirat, Szerkeszti Zádor János. XVI. évf. 9. füz. Tartalma: Dr. Majer István írói jubileuma. — A Porta Pia-n innen és túl. — Az érseki képtár leírása — Levelek az orsz. kiállításról. — Irodalom és művészet. — Vegyesek — Ára egész évre 6 frt.

— „**Jó Pásztor.**“ Egyházzónoklati folyóirat. Szerkeszti Hajóssy Gy. Krizánt Budapesten, V. évf. 12 füz. — Ara egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 forint,

— „**Az Élő Rózsafüzér felvételi könyvecskéje.**“ Irta és kiadta: P. Angelicus.

— „**Száz tanács ezer bajra.**“ Irta Sarmaságh Géza tanár. Ara 40 kr. bérmentes küldéssel. Megrendelhető Szathmáron a szerzőnél. Mint a „Közzoktatás“ írja néhány lapon annyi jó tanács, annyi bajnak gyógyszerere van felsorolva, az egész értekezés oly tetszetős, könnyen érthető modorban van írva, hogy az értekezés mindenkinek a legmelegebben ajálható.

— „**Gondüző.**“ Szépirodalmi hetilap. Kiadótlajdosnos Székely Aladár Budapesten, (dob-utca 14.) II. évf. 4. sz. — Tartalma: Az utolsó kurucz világ, — Juczikai — A képviselőház karzatáról. — A tilos. — Csiriesári Bertalan ur ő méltósága. — Vitoria kisasszony methódusa. — Idővel. — Egy amerikai polgári házasság. — A kigyó. — A borítékon: Apróságok. Vegyesek. Talányok. Ara egész évre 6 frt. félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

— „**Maros-Torda.**“ Társadalmi, közgazdasági, szépirodalmi és vegyes tartalmu heti közlöny. I. évf. Szerkeszti Nemes Odön, kiadja Szilágyi Károly Marosvásárhelyt. Ara egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Uj folyóirat indult meg Kalocsán, melynek czime: „**Katholikus Hitoktatás,**“ szerkeszti és kiadja: Fonyó Pál, főmunkatársa: Dr. Walter Gyula és Wayand Géza. — Kalocsa, 1875. Malatin Antal könyvnyomdájából.

Az első szám, mely előttünk fekszik, változatosan, szakavatottan és tartalomdusan összeállítva. 1. Rovat a n e k czim alatt a szerkesztő a folyóirat irányát és szellemét reszletezi. Megérdemli az átolvasást. — 2. Hitelemzésünk jelene ügyes tollal írja le, miképen áll a hitelemzés ügye országszerte? Várjuk a folytatását. — 3. A hitoktatás történetéből. Röviden jelzi ennek tanulmányozása jelentőségét és irányát. — 4. Dr. Majer István (képpel). Leírja az országosan ünnepelt „István bácsi“-nak a hitoktatás terén kifejtett munkásságát! Valóban ennél méltóbb alakot nem hozhatott volna az uj folyóirat! A kép is igen szépen sikerült. — 5. Izák feláldoztatása. Gyakorlati előadás a második osztályban. Mintaelőadásnak mondható. — 6. Hatósági rendeletek czim alatt közli Ipolyi Arnold besztercebányai püspök ur ő exellenciájának rendeletét a papaöveldei hitoktatást illetőleg. Figyelemreméltó. — 7. Irodalom és Tanszerek czim alatt ismerteti Herder bibliai képeit

a hitoktatáshoz, Fonyó Pál: „Népiszkolai Hitelemzéstán“ munkáját, továbbá jelzi Bosányi: Geologikus tábláit, Tóth Mike: „Mária kert“-jét, Répásy; Kath. Káté“ magyarázatát s közli a Hitoktatás fogadtatására vonatkozólag egyesek nyilatkozatait. — 8. Vegyesek czim alatt kisebb közleményeket hoz, s itt kiemelendő Dulánszky Nándor püspök urnak 50 frt adománya, melyet a lapra pályadiára küldött, — a pályakérdések jelzése, — s a szépszámra munkatársak bemutatása, kiknek sorában ismert tekintélyes írókkal találkozunk, minők pl. Szulik, Kazaly, Walter, Wayand, Schultz, Kóhalmly, Steinberger, stb. — Láthatni ebből, hogy a folyóirat igazán sikerülten van összeállítva; minden tekintetben megfelelni törekszik a jogos várakozásnak; — miért is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe! — Megrendelhető Kalocsán, Fonyó Pál szerkesztő s képezdei tanárnál, ára egész évre csak 2 frt 50 kr. negyedévre csakis 65 kr.

A „Hitoktatás“ munkatársai. Érdemesnek tartjuk az uj folyóirat munkatársait felsorolni, mint ezeket a szerkesztő, a folyóirat első számában bemutatja: Azon rövid idő alatt is, — mondja a szerkesztő — mely a megrendelési felhívás kibocsátása óta eltelt, szép számmal sereglettek a folyóirat körül a lelkes munkatársak. Dr. Walter Gyulát, a hercegprimás ő eminenciájája által beállított hitelemzői és neveléstani tanszék tanárát s az esztergomi zárdaiskola hitelemzőjét egyrésztől, Wayand Gézát, a neveléstani tudományok avatott művelőjét s budapest-terézvárosi jelestollu segédlelkész-hitelemzőt mutatja be másrésztől mint főmunkatársakat, kiknek tudományos képzettsége és ügyes tolla egymagában is kezeséget nyújt arról, hogy az egyes rovatok állandóan szakavatott dolgozatokat fognak hozni. Szives közreműködésüket már is megizérték a főmunkásokon kívül a legkitünőbb szakférjak.

Megrendelési felhívás. A **Katholikus egyháztörténet** és a **katholikus szertartások elemei**-nek negyedik kiadása elfogván, újabb kiadás vált mindkettőből szükségessé. Annál nagyobb örömmel rendezem ezt sajtó alá, mert mindkét mű német nyelvre is lefordítottán, ennek keresettségé és nagy elterjedése újabb bizonyíték a mellett, hogy a tananyag mennyisége és feldolgozása megfelel népiszkoláink jelen viszonyainak.

Az egyháztörténet 47 lapra terjed, s megrendelési ára 22 kr, a szertartás 31 lap s ára 18 kr, nagyobb rendeléseknél 10% kedvezményt szivesen nyujtunk.

Megrendeléseknél a levelező lapok és postautalvány használatát s az utolsó poszta és megye tiszta kiírását kérjük. Kalocsán, 1885. okt. hó 25. Fonyó Pál.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBŐL.

— **Gyászhir.** Br. Apor Károly, a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla nagyérdemű elnöke szélhűdés következtében mult hó 31-én hirtelen meghalt. A boldogultban az erdélyi aristokratia egyik legkiválóbb typicus alakját, a kath. egyház ügyeinek lelkes pártfogóját s edzett bajnokát, a magyar justitia megvesztegethetlen képviselőjét, a tudomány és irodalom, közügyek és szépművészet bő-

kezü, áldozatkész maecenasukat veszítették el. — Teme-
tése, melynek egyházi szertartásait püspök urunk önmé-
lősága teljes segédetrel végezte, f. hó 3-án ment végbe
Marosvásárhelyre, a legnagyobb részvét mellett.

— **Fini hálával és köszönettel** vettük az apos-
toli buzgalmu Főpásztor urnak ez idei III. számu körle-
velét, melynek első pontját kiváló érdekessége és fontos-
sága folytán lapunk legközelebbi száma egész terjedel-
mében fogja hozni.

— **Ha ottak napját** illő kegyelettel ülte meg a
püspöki székváros az idén is. Előestén kedvező idő mel-
lett fényárban uszott egy a protestans, mint a katolikus
temető. Ez utóbbiban 5 óraker nagy számu közönség
előtt rövid, de velős és valóban megható alkalmi beszé-
det tartott ft. Kolosy Antal kanonok-plébános ur ő nsga,
melyet a szokasos könyörgés követett. Másnap ünneplés
Requiem volt a székesegyházban, melyen püspök
ur ő nmetősága teljes segédlettel celebrált, a növendék-
papság pedig Fogarasy Janos karnagy vezetése alatt szép
gyaszddalaitokozta a hívők áhitatát.

— **Az alsó-ferhérmegyei rom. kath. tanító-
egyesület** azon tagjait, kik egyszersmind az országos
kath. tanító-segélyalapnak is pártoló avagy rendes tagjai,
teljes tisztelettel van szerencsem megtalálni aziránt, hogy
foiyó 1885-ik évi pártoló vagy rendes tagsági díjaikat
legkesőbb e hó 20-ikáig legyenek kegyesek alólirhoz
beküldeni. Kelt Gyulafehérvárott 1885. november 4-én.
Köntzey Sándor, a gyűjtő bizottság pénztárnoka.

— **A székely-udvarhelyi romai katho-
likus főnöveide ifjúsága** védszentje Szent-Imre
emlekezetere, foiyó hó 5-én délelőtt 10 óraker,
a piebania templomban 9 óraker, tartott ünnepi
sz. mise után, a növeide nagytermében zene-, ének- és
szavalati ünnepeit rendezett a következő műsorral: 1.
Ének sz. Imrehez, vegyes kar, éneklő az ifjúság. 2. „Emlék-
beszéd“, tartja Györtyly Károly VIII. osztályu tanuló. 3.
„Dunahullam-keringő“ Ivanovichtól, előadja az ifjúsági
zenekar. 4. „A ket barát“, Talabér Jánostól, szavalja
Csiky Miklos VII. oszt. tanuló. 5. „Eji dal“, Maschnertől,
férfikar, éneklő az ifjúsági énekkar. 6. „Nevető Polka“,
Haaktoi, előadja az ifjúsági zenekar. 7. „Az anyátlan
gyermek“, Vachot Sandortól, szavalja Gencsy Zoltán
V. oszt. tanuló. 8. Népdalegyveleg, Német Jánostól, ve-
gyes kar, éneklő az ifjúsági énekkar. 9. „Fog-tanulmány“,
Irta Repassy J., előadja Bartalis Antal VIII. oszt. tanuló.
10. „Nepdaiok“, előadja az ifjúsági zenekar. 11. „Hunyady
induló, előadja az ifjúsági zenekar. Az igazgatóság.

— **Pályázat.** 1433. sz. A nagyméltóságú m. kir.
pénzügyminiszterium ez évi április hó 22-én 49407 sz.
alatt kelt magas leirata alapján a Szolnok-Doboka me-
gyében tekvő Horgospatak és Oláhláposbánya községeken
ben a banya kimestár kegyurasága alatt álló rom. kath.
hitfelekezetű fi- illetőleg most felállítandó leányiskolánál,
és pedig: Horgospatakon egy tanítói, és Oláhláposbányán
egy tanítónői állomás betöltendő. — Mindkét állomással
egyenként évi fizetésben 300 frt, tűzifa-átalányul 32 frt,

iskolafűtés, favágatás s. a. t.-re 25 frt összesen 357 frt
megfelelő természetbeni lakás és 400 négyszeg öl terje-
delmü kert élvezete van egybekötve. — Pályázóktól a
minősítési törvényben az elemi tanítóságra nézve körül-
írt képzettségen és feddhetlen erkölcsi magaviseleten ki-
vül megkívánatik, hogy a magyar nyelv ismerete mellett
lehetőleg az oláh nyelvben is jártas legyen. — Pályázni
kivánók tehát felhivhatnak, hogy ebbeli kérvényeiket, és
pedig, ha már alkalmazásban állanak, az illetékes tan-
felügyelő, különben pedig a városi esetleg megyei ható-
ság utján ez év november hó 25-éig Iónhart Ferencz
erdélyi püspök ur ő nagyméltóságához Gyulatehérvárrt
terjeszszék be. — A kinevezettek ebbeli működsüket
már 1886. januárius 1-én fogván megkezdeni. — M. kir.
bányagazgatóság. Nagybányán 1885. október 31-én.

— **Pályázat.** A sepsi-kőröspataki r. kath. kántor
tanítói állomás üresedésbe jövén arra ezennel pályázat
nyitattik. Évi jövedelme: a) kepe: 50 kalongya ósz (tisztá
buza), 50 kal. tavasz. b) Püspök urunk ő nagyméltóság-
gától 50 frt. c) az erdélyi rom. kath. vallásalapból 25 frt
20 kr, d) szénapótlék czimen a hitközségtől 21 frt. d)
az árkosi fiókegyház háza és beltelke haszonbérből ez
időszerint 6 frt 33 kr. e) oszpora 24 frt. f) stola 15—20
frt. g) minden iskolába járó gyermek fizet 40 kr. h) fa-
kepéje azzal, mit az erdőből hozathat 12 rövid öl. i) 8
és fél köből féz. igen jó minőségü szántó. j) az egy hold
területü beltelken 3 szoba, kamara és pinczével elátott
lakás. Csűr, jó istálló, szekérszin és nyári konyha. vete-
ményes és kaszáló kert. A pályázni kivánók kántortani-
tói oklevél, keresztlevel s netalán alkalmaztatásukról szóló
bizonyítványokkal ellátott folyamodványaikat november
hó 23-ig bezárólag alulirhoz beküldeni, s 15-én v. 22-én
személyesen megjelenni tartoznak. S.-Kőröspatak, 1885.
október 30-án. *Kirdly János*, s. k. lelkész, iskolaszéki
elnök.

— **Pályázat.** A csik-madarasi rom. katolikus
elemi iskola első tanítói állomása üresedésbe jövén, ezen-
nel pályázat hirdettetik: fizetése leend hívonként utóla-
gosan a hitközség pénztárából 300 frt, tisztességes lakás,
két szoba, kamara, pincze. — Pályázók kellően okmá-
nyolt folyamodványukat f. év december hó 15-ig alólirt
iskolaszéki elnökhöz benyujtani szorgalmasok legyenek.
A kántori kötelmek teljesítésében is jártasoknak kell len
Péterffy József, főesp.-pléb., iskolaszéki elnök.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak. Tanulmányát lapunk közelebbi száma hozai fogja. —
V. S. urnak. „Perditio tua ex te Israel“ címü cikkét annak idejében
kezeltük; ezt megnyugtatsaul jelentjük ki mindazoknak, kik fűségedet
ezen cikk irására fölkerétek vala. A mi pedig magát a cikket további sor-
sát illeti, erre nézve sietünk tuomásul adni, hogy meghalt az és elmetet-
tetett — sine pe resurrectionis; és pedig azon egyszerű okból, mert
nagyon eltesvesztett életműszervezettel jött vala a világra s csakhamar
folezészté őt a heves kiakadások sorvasztó láza. — Higgadt megokolást,
nem pedig epés vádaskodást vártunk volna valaszul. Egyébíránt, ha ezzel,
nem elégítettük volna ki fűségtek igényeit a jelzett cikket sorasít illetőlega
ugy ígérjük, hogy legközelebbi számunk egész terjedelmében hozni fog-
zati, de — megjegyzésünkel, a mit talán nem volna czélszerű provó-
kálni. Caeterum ave! —

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.

Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomda gyorssajtóján, (Sombory Sándornál) Gyulafehérvárrt.